

אך יש סיבה חשובה עוד יותר, הנוגעת לישראל — ושישראל התעלמה ממנה. מזה כמה שנים פועל סדאם חוסיין בהתמדה להחזרת עיראק לזרם המרכזי של העולם הערבי, תוך נטישת הקו הרדיקלי. בהירות ובאיטיות, אימצה עיראק לעצמה עמדות מתונות, אחראיות ושקולות. היא התרחקה מברית-המעצמות, והתקרבה למחנה המערבי. בשטח הכלכלי היא השתלבה יותר ויותר במערב. כאיתה שעה נטישה את הקו המיוחדת הקיצוני, והצטרפה לקונסנזוס הערבי המתגבש, לטובת הסדר-ישראל עם ישראל. הדבר בא לידי גילוי בוועידת-בגדאד, לפני שנתיים. התעמודה של ממשלת-ישראל תוארה את החלטות הוועידה כניצחון הזיתי-הסיוע. האמת היתה הפוכה: בוועידת-בגדאד החליט העולם

עיראק היא פגיעה ביותר לחתירה מבפנים. כמחצית אוכלוסייתה היא שיעית, בת אמונתו של חומייני. שאר ה-50% הם סונים, אך 20% מהם הם כורדים, ולא ערבים. הסונים הערביים מהווים רק 30% באוכלוסיית עיראק, לכן חושש סדאם, שגם הוא ערבי סוני, גם מפני התקוממות שיעית וגם מפני מרד כורדי. שברית שילטתו של חומייני וחיסול המהפכה השיעית באיראן מהווים, על כן, מטרות-מיוחדת חשובות של סדאם. סיבה נוספת קשורה בקמפיין-גירוש מצריים ממישפת העמים הערביים, בעקבות חתימת השלום הנפרד עם ישראל, יצר חלל ריק, סעודיה, על כל עושרה, לא יכלה למלא חלל זה. יומרותיו של מועמד קדאפי הן מגוחכות. אלג'יריה עסוקה בענייניה שלה. החלל הריק קרא למתחרה ההיסטורית של קאהיר: בגדאד. סדאם חוסיין השאפתני

הסיפור שמאחרי הקלעים של מילחמת עיראק-איראן - כפי ששוחזר

עליידי אורי אבנרי על פי מידע של מומחים ערביים ואחרים

הערבי בפעם הראשונה לחתור לשלום צודק ובריקימא, תוך התנגדות להסכמי-הנפרד בין מצריים וישראל. מניסח ההחלטות השתמע בכירור שהעולם הערבי מוכן להכיר בישראל כמדינה חברה ב-1967.

החליט ליטול לידיו את מנהיגות העולם הערבי. לשם כך כינס את ועידת-בגדאד, שליכדה את העולם הערבי נגד יוזמת אנוור אל-סאדאט, בתקופה שבין קמפיין-וייטנאם וחתמת חוזה-השלום. ניצחון מהיר ומוזהר במיוחד היה מנחיל לסדאם את היוקרה הדרושה כדי לממש את תביעתו למנהיגות כל ערבית.

● חלומה 3: מדוע תומכים בו הערבים?

מ לבד מצריים, שנשארה לגמרי בחוץ, התלכד העולם הערבי כולו סביב עיראק במלחמה זו.

בשעתו נראו ההחלטות המתונות כפרי ההשפעה הסעודית, בתמיכת יאסר עראפאת, אך במהרה התגלה כי סדאם חוסיין היה אחד מאדריכלי הקו החדש.

הדבר השפיע גם על היחסים בין בגדאד ובין הזרם המרכזי המתון השולט באש"ף. אחרי תקופה ארוכה של התנכלויות, שבה תקפו סוכנים עיראקיים את אנשי-אש"ף המתונים (ואף רצחו את סעיד חמאמי, איש אש"ף שניהל עימי מגעים מאז 1974), הסתדרו העיראקים עם עראפאת. אירגון-הפידאיון שהוקם על-ידי עיראק, חזית-השיחרור הערבית, הפך גורם מתון באש"ף. לצד פת"ח, אברנידאל, מי שהיה שליח פת"ח בבגדאד, שבגד בעראפאת ושנדון למוות על-ידי פת"ח (בין השאר בגלל רצח חמאמי), נשלח על-ידי העיראקים לארגן טרור בדרום-איראן. משרדי שני האירגונים הפלסטינים הקיצוניים — החזית העממית והחזית הדמוקרטית — נסגרו בבגדאד בפקודת השליטנות.

זוהי התעלומה הגדולה ביותר. עיראק ידועה כמדינה רדיקלית, קיצונית, מהפכנית, חילונית. אם כן, כיצד היא זוכה בתמיכת סעודיה האדוקה, המתונה והרבי-אקציונית? מדוע תומך בה המלך חוסיין, אשר דודו ובן-דודו נרצחו בידי אנשי אל-בעת' העיראקיים כאשר חיסלו את המלוכה ההאשמית? מדוע תומך בו חסן, מלך מארוקו, שהוא שליט דתי ואנטי-רדיקלי?

כל זה העיד על הקו החדש של סדאם חוסיין.

מניעיו: שאיפתו למנהיגות בעולם הערבי, העובר עתה מולו לקו מתון; כוונתו להתקרב לארה"ב; רצונו להתרכז בשיקום עיראק. עיראק היא המדינה היחידה בעולם הערבי — ואולי בעולם השלישי כולו — המשקיעה את הכנסות-הנפט שלה בבניית תשתית בריאה לכלכלה הלאומית. אין היא שוגה בהזיות גראנדיוזיות, כמו השאה המנוח, ואין היא מעבירה את הכנסות לכיסיו של מעמד קטן של מתעשרים. הישגים אלה עוררו כבוד ברחבי העולם הערבי. בעיני העולם הערבי נראית עיראק באור אחר לגמרי מאשר בעיני ישראל.

זהו גילוי מעניין של אחדות ערבית, המתעוררת מדי פעם כאשר מאיימת סכנה על מדינה ערבית כלשהי. זוהי אותה לסולידריות ערבית עמוקה, שורשית, הפועמת בלב ההמונים, שאינה מאפשרת לשום מישטר ערבי לנטוש בגלוי את העניין הפלסטיני. כל הערבים בטוחים כי עיראק תעשה עוול משפיל, כאשר כפה השאה עליה את הסכמי-הוויתורים. כל הערבים רוצים למחוק את החרי פת. שאיפה יסודית זו גוברת על שיקולים שז אינטרסים.

עיראק היא כיום הכרה מובנת בעולם הערבי.

אפילו סוריה נאלצה להצטרף לקונסנזוס זה. השינאה בין סוריה ועיראק היא שמרד, כי בשתייהן שולטים פלגים שונים של אותה המיפלגה — מיפלגת אל-בעת' (בכל הגבולות של שתי מדינות אלה מוצבים שלטים: "תנועת אל-בעת' מתנגדת לגבולות בין ערבים", ליד גבולות אלה עומדים חיילים חמושים, כדי למנוע כניסה ויציאה. ערבים אינם זקוקים לאשרות-כניסה לעיראק ולסוריה, אך — כפי שהעיר בחיך פלסטיני מר-נפש, "הם זקוקים לאשרות-יציאה.")

● חלומה 4: היכן האמריקאים?

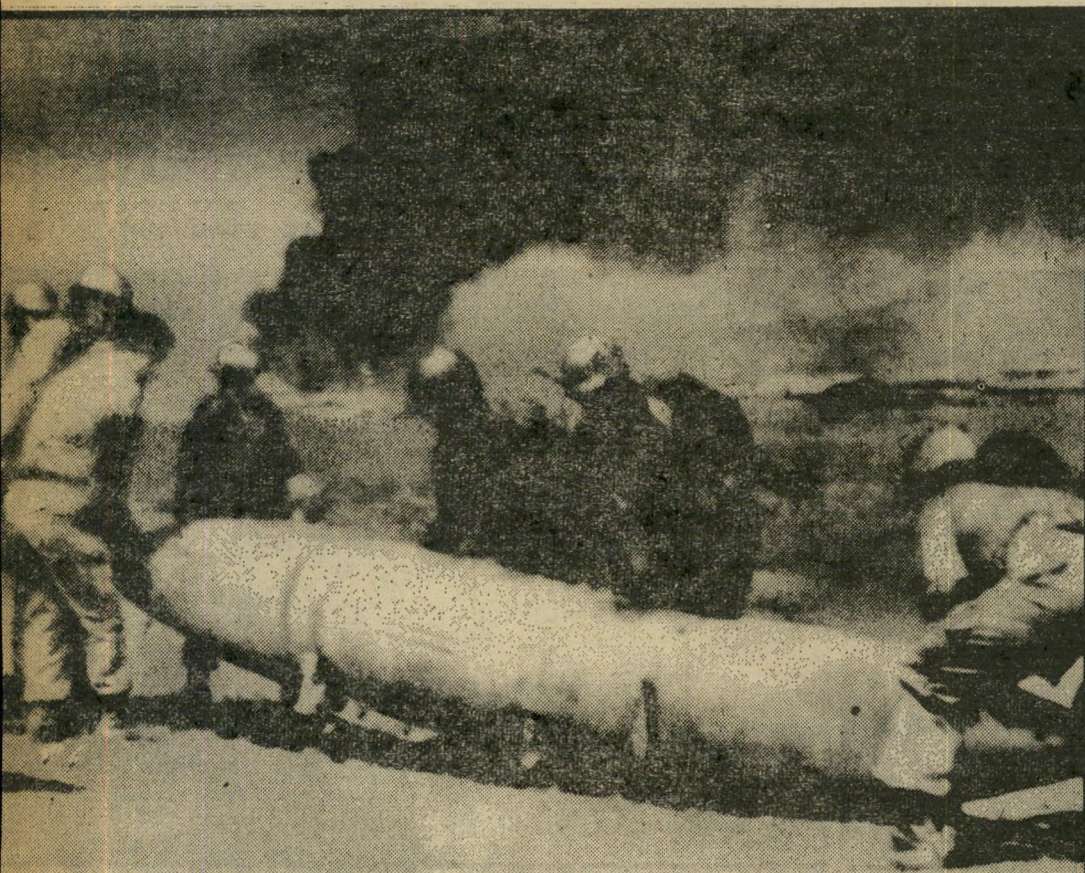
ה שבוע צייר הקאריקטוריסט האמריקאי ביל מולדין את האיית-אללה חומייני כשהוא מצביע על סדאם חוסיין וקורא: "אני מכיר את פני קארטר מתחת למסווה!"

ההבדל בין המישטר הסורי והמישטר העיראקי דומה, במקצת, להבדל בין סטאלין וטרוצקי בשעתו. האפו אל-אסד דוגל במהפכה כל-ערבית, כדי להקים את המדינה הערבית המאוחדת. סדאם חוסיין דוגל בביטוס מהפכת אל-בעת' במדינה אחת — עיראק — כדי שזו תהיה די חזקה כדי לחולל את המהפכה הכל-ערבית. אך זוהי התיאוריה בלבד.

(המשך בעמוד 44)

* אחרי שמנחם בגין הכריז בכנסת כי בבגדאד הוחלט להשמיד את ישראל, תבעתי ממנו, בשאילתא, להביא לכנסת את האסמכתא לכך. תחת זאת שלח את סגנו, יורם ארידור, שהביא לכנסת כמה מליצות ריקות, אך לא היה מסוגל להביא אף פסוק אחד מהחלטות הוועידה להוכחת טענתו.

עתה תומכת סוריה במלחמה העיראקית, אף שהיא השודה בקיום מגעים חשאיים עם האיראניים. אין הם יכולים להתנגד בגלוי לסולידריות הכל-ערבית עם עיראק, סיבה נוספת לסולידריות זו: כל הערבים חוששים מפני התפשטות הקנאות הדתית של האיית-אללה רוח-אללה חומייני, ושמתים על נכונות עיראק לבלמה.

האיש ומעשיו: סדאם חוסיין, השליט העיראקי, וקצינים איראניים הבזדקים, מיג' עיראקי שהוביל באיראן